

PARLAMENT DE CATALUNYA

Anna Erra i Solà
Presidenta

Lliurament del Premi ICIP Construcció de Pau 2023

Palau del Parlament, 21 de setembre de 2023

President de l'Institut Català Internacional per la Pau; representants de les associacions premiades, Dones Víctimes de la Guerra i Infants Oblidats de la Guerra; representants també de l'associació Cultura i conflicte; membres de la Mesa i diputats i diputades del Parlament; autoritats; representants d'entitats, i tots els qui avui ens acompanyeu en aquest dia, primer de tot, benvinguts i benvingudes al Parlament de Catalunya.

Voldria començar la meva intervenció agraïnt la iniciativa de l'Institut Català Internacional per la Pau, l'ICIP, d'organitzar un any més aquest acte d'atorgament del Premi Construcció de Pau i felicitant les dues entitats guardonades, Dones Víctimes de la Guerra i Infants Oblidats de la Guerra, i l'entitat Cultura i conflicte, que ha presentat, per perseverança, aquesta candidatura conjunta.

Aquest premi en particular, com tot aquest tipus d'actes, té un gran valor, perquè reconeix públicament persones o entitats que han contribuït de manera destacada al foment i la construcció de la pau.

Fa uns dies conversava amb el president de l'ICIP, el senyor Masllorens, i definia l'institut com un tresor i com un actiu de país que cal preservar. I no li falta raó. L'ICIP és, malgrat la seva joventut com a institució, un referent en la promoció de la cultura de la pau dins i fora de Catalunya, per descomptat és un referent també en la vessant acadèmica de la recerca i les publicacions i també ho és en l'acompanyament de processos de resolució pacificada i dialogada de conflictes.

L'ICIP era necessari el 2007, quan es va crear per llei, ho és el 2023 i ho continuarà sent els propers anys. Només ens cal mirar el món amb ulls crítics: les guerres, com la d'Ucraïna arran de la invasió russa; els cops d'estat que sacsegen una part de l'Àfrica; les violències fora de contextos bèl·lics, com les que hi ha a Colòmbia o a Mèxic; les derives autoritàries de molts mandataris; la repressió de la dissidència; la negació de les llibertats civils i dels drets polítics més fonamentals; la creixent

PARLAMENT DE CATALUNYA

Anna Erra i Solà
Presidenta

polarització social i política, o els extremismes, que posen contra les cordes fins i tot les democràcies més consolidades.

L'organització Freedom House, en el seu informe del 2023, assenyala que és el dissetè any consecutiu que hi ha una davallada de les llibertats al món. No podem, doncs, abaixar la guàrdia. Perquè sabem de sobres que no hi pot haver prosperitat en contextos de violència i vulneració de drets; tampoc, hi afegiria, en absència d'institucions democràtiques funcionals. Perquè una cosa és el creixement econòmic i una altra cosa ben diferent, el desenvolupament. Molts dels qui ens acompanyeu avui en aquest acte ho sabeu millor que no jo.

L'ICIP és una resposta entre les moltes que es necessiten davant d'aquesta realitat tan preocupant, sobretot per l'alt cost humà que suposa, una resposta que es complementa amb la gran feina que fan altres entitats i institucions catalanes compromeses amb la pau i la cooperació al desenvolupament. Des d'aquí també el meu reconeixement.

Catalunya i els catalans tenim molt present la cruesa de la guerra dels Balcans. Els qui tenim una edat recordem que mentre Barcelona celebrava els seus jocs olímpics, Sarajevo, una ciutat també olímpica, vivia un setge inhumà. Però no ens vàrem quedar impassibles, no ens vàrem quedar amb els braços plegats. Dues mil cinc-centes persones refugiades de Bòsnia van ser acollides per la societat catalana, que es va mobilitzar per fer arribar ajut humanitari, i també per manifestar-se exigint la pau. Fins i tot, l'Ajuntament de Barcelona, ara en parlàvem en l'audiència prèvia, i molts dels qui sou d'aquí Barcelona ho deveu recordar, va crear un districte addicional, l'onzè, dedicat a Sarajevo, per poder canalitzar tota la solidaritat. I el nostre tarannà com a poble no ha canviat des d'aleshores. Catalunya segueix sent un poble de pau i d'acollida, tal com novament s'ha posat en relleu arran de la invasió d'Ucraïna.

Totes les guerres i els conflictes armats, siguin on siguin, comporten destrucció, destrucció física d'habitatges, d'escoles, d'hospitals, de carreteres i ponts, d'instal·lacions de producció d'energia, de les infraestructures en general, però també, i sobretot, patiment humà en la seva màxima expressió, patiment per les vides perdudes de manera prematura, per les desaparicions forçades, pels genocidis, pels projectes personals, familiars i professionals profundament alterats, pel trencament de llaços afectius i d'amistat, pels desplaçaments interns i de persones

PARLAMENT DE CATALUNYA

Anna Erra i Solà
Presidenta

refugiades, pels exilis autoimposats o per la negació dels drets més bàsics, com l'alimentació, l'educació o la salut.

A diferència de la destrucció física, que s'explica per si mateixa observant els efectes de les bombes i l'artilleria, el patiment humà necessita ser explicat, necessita sortir de l'esfera personal, aquella esfera reservada al propi jo, i projectar-se cap a l'exterior, cap a l'esfera pública. Perquè tot aquest dolor, tota aquesta tristesa i impotència, tot aquest sentiment d'injustícia i d'impunitat, han de veure la llum, han de ser revelats per poder-ho documentar primer i denunciar-ho després; un camí gens fàcil, perquè implica fer aflorar i reviuire experiències traumàtiques, i perquè sovint és difícil trobar les paraules per descriure tot aquest univers d'emocions. És necessari fer-ho per les mateixes víctimes de la guerra, perquè trobin el consol, l'escalf i la comprensió de la comunitat i el reconeixement, entès en un sentit ampli, que mereixen, però també per generar consciència i per sensibilitzar la societat i les generacions que venen darrere nostre, a fi d'evitar que aquesta mena de fets es tornin a produir en el futur.

Stefan Zweig, un dels escriptors més rellevants i coneguts del període d'entreguerres, escrivia en la seva autobiografia, i obra pòstuma, *El món d'ahir. Memòries d'un europeu*, que mai no s'hauria imaginat que amb la mateixa rapidesa amb què desapareixen de la faç de la terra les empremtes de la guerra també pot desaparèixer el record del seu horror de la memòria dels homes.

Precisament per evitar aquesta amnèsia col·lectiva és tan important la feina que duen a terme les dues associacions de Bòsnia i Hercegovina que avui l'ICIP guardona per la seva tasca de denúncia de la violència sexual com a arma de guerra i pel reconeixement dels drets dels infants nascuts d'aquestes relacions no consentides; en definitiva, per la reivindicació que fan del dret a la memòria, del dret a conèixer la veritat del que va succeir, per la denúncia de la revictimització que pateixen les dones i els infants, per l'exigència de justícia i reparació pel dolor infringit, perquè són actors claus en l'esforç col·lectiu de garantir que tot allò no torni a repetir-se; un camí que es fa llarg i tortuós, perquè malgrat els avenços encara hi ha causes obertes per crims de guerra i el ritme de processament segueix sent lent, tal com assenyala l'Organització per a la Seguretat i la Cooperació a Europa.

Però malgrat tots els entrebancs avui la situació seria molt pitjor si no existissin entitats com les guardonades en aquest acte, perquè la societat civil juga un paper

PARLAMENT DE CATALUNYA

Anna Erra i Solà
Presidenta

clau en la rendició de comptes dels poders públics i sovint s'erigeix com la veu de la consciència.

Que aquest reconeixement de l'ICIP sigui un estímul addicional, un nou revulsiu per seguir reivindicant la veu de les dones i els infants oblidats de la guerra de Bòsnia.

Moltes gràcies per la vostra atenció.